

ÅRSPLAN 2026-2027

GRINDVOLD BARNEHAGE

Innholdsfortegnelse:

Kontaktinformasjon barnehagen	s.3
Barnehagens lovverk, rammeverk og planverk—hvordan henger alt sammen?	s.4
FNs konvensjon om barnets rettigheter.....	s.5
Barnehageloven §1, formålsparagrafen.....	s.6
Visjon og kvalitet.....	s.7
Hovedmål, organisering og planforankring.....	s.8
Plan for utviklingsarbeid 2026-2027	s.9
Fokusområde 2026-2027, inkluderende barnehagemiljø.....	s.10
Mål: Barna opplever å høre til og er en del av fellesskapet i barnehagen.....	s.11
Lek, vennskap og relasjoner.....	s.13
Psykisk helsefremmende lekemiljøer.....	s.14
Slik jobber vi for å ivareta leken.....	s.15
Mangfold og felleskap i barnehagen vår.....	s.16
Trygghetssirkelen—COS.....	s.17
Slik jobber vi med læring, utvikling og progresjon i barnas læringsmiljø.....	s.18
Didaktisk relasjonsmodell.....	s.20
Barnehageloven kapittel 8, psykososialt barnehagemiljø.....	s.21
Dagsrytmen i barnehagen.....	s.22
Arbeidsmåter.....	s.23
Barns medvirkning.....	s.24
Arbeid med fagområdene.....	s.25

Fagområdene i rammeplanen.....	s.26
Miljøarbeid.....	s.27
Tilvenning og overganger.....	s.28
Filurene.....	s.29
Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	s.30
Informasjon.....	s.31

Kalender:

August.....	s.32
September	s.33
Oktober.....	s.34
November.....	s.35
Desember.....	s.36
Januar.....	s.37
Februar.....	s.38
Mars.....	s.39
April.....	s.40
Mai.....	s.41
Juni.....	s.42
Juli.....	s.43

BIENVENUE (fransk)

Tu bi xêr hatî (kurdisk)

Dobrodošli (kroatisk)

chào mừng (vietnamesisk)

استقبال (urdu)

I MIREPRITUR (albansk)

Маршалла (tsjetsjensk)

ยินดีต้อนรับ (thai)

POWITANIE (polsk)

Maligayang pagdating (filippinsk)

LAUKIAMAS (litauisk)

SOO DHAWEYN (somalí)

ترحيب (arabisk)

Karibuni (swahili)

Hoşgeldiniz (tyrkisk)

Qarshi Alimiz (uigur)

Добродошао (serbisk)

добро пожаловать (russisk)

W
E
L
C
O
M
E
(engelsk)

VELKOMMEN TIL GRINDVOLD BARNEHAGE

I barnehageåret 2026-2027, skal Grindvold barnehage driftes med 125 barn fordelt på syv avdelinger. Månestråle, Solgløtt og Regnbuen for barn fra 1- 3 år. Himmelblå, Nordlys, Polarstjerna og Stjerneskudd for barn fra 3-6 år. Polarstjerna organiseres som forsterket avdeling dette barnehageåret. Det betyr at avdelingen forsterkes med ansatte som innehar spisskompetanse relatert til arbeid med barn som har behov for helhetlig tilrettelegging, og tilpasning av barnehagetilbudet

Barnehagens åpningstid er kl. 07.00- 16.45

TELEFONNUMMER TIL AVDELINGENE:

1. etasje	2. etasje
Polarstjerna, tlf. 477 90 647	Himmelblå, tlf. 913 94 234
Månestråle, tlf. 989 00 829	Nordlys, tlf. 477 93 576
Regnbuen, tlf. 479 70 892	Solgløtt, tlf. 479 70 890
Stjerneskudd, tlf. 404 09 242	

KONTAKTINFORMASJON TIL STYRER OG STYRERASSISTENT:

Andrine Thalberg Styrer Grindvold barnehage	Tlf: 913 15 635 (tilgjengelig i tidsrommet 8-15) andrine.thalberg@moss.kommune.no
Heidi Ottesen Styrerassistent	Tlf: 472 76 451 (tilgjengelig i tidsrommet 8-15) heidi.ottesen@moss.kommune.no

Barnehagens lovverk, rammeverk og planverk—hvordan henger alt sammen?

NORGES GRUNNLOV

FNs BARNEKONVENSJON. Skal ivareta barns rettigheter

BARNEHAGELOVEN. Beskriver barnehagens formål og innhold

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN. Forskrift til barnehageloven. Rammeverket for det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Det er delt opp i ulike områder og temaer. Rammeverket skal være førende for at vi planlegger for, og utøver en pedagogikk som skal sørge for enkeltbarns trivsel og utvikling.

KVALITETSPLAN FOR MOSS KOMMUNES BARNEHAGER. Planverk som gjelder for de kommunale barnehagene i Moss, som skal bidra til at vi planlegger for og utøver en pedagogikk som bidrar til at hvert enkelt barn trives og utvikler seg, når de har plass i de kommunale barnehagene.

GRINDVOLD BARNEHAGES ÅRSPLAN. Vårt planverk som gjelder for kun vår barnehage, som skal bidra til at hvert enkelt barn trives og utvikler seg her i barnehagen.

AVDELINGENS MÅNEDSPLANER. Avdelingens plan for eget arbeid, som skal bidra til at hvert enkelt barn i barnegruppa trives og utvikler seg i fellesskap med de andre i gruppa.

FNs konvensjon om barnets rettigheter

Barnekonvensjonen er en internasjonal avtale om barns rettigheter. Barnekonvensjonen er også kalt barnas egen grunnlov.

Barnekonvensjonen er delt inn i fire hovedområder av rettigheter:

- Barn har rett til liv og helse
- Barn har rett til skolegang og utvikling
- Barn har rett til omsorg og beskyttelse
- Barn har rett til deltakelse og innflytelse

Konvensjonen gir alle barn og unge under 18 år rett til å ha en trygg og god oppvekst, uansett hvem de er og hvor de bor.

De aller fleste land i verden følger barnekonvensjonen. Norge bestemte seg for å følge den i 1991.

Fra 2003 gjelder barnekonvensjonen som norsk lov, og den har en spesiell status ved at den går foran andre norske lover dersom de står mot hverandre. På den måten har Norge sørget for at alle, myndigheter, enkeltpersoner og organisasjoner, følger bestemmelsene i barnekonvensjonen.

Barnekonvensjonen har også fire generelle prinsipper, som handler om ikke-diskriminering, barnets beste, barnets rett til liv og utvikling, og barnets rett til å bli hørt. Disse prinsippene er viktige utgangspunkter for å forstå de andre bestemmelsene i barnekonvensjonen.

Barnehageloven §1, formålsparagrafen

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnets behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter.

De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder, og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og respektere barndommens egenverdi.

De skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap, og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering.

Danning:

Jeg blir meg selv i møte med andre. De voksne i barnehagen sier det er bra at jeg er meg. De forteller meg hvorfor det er så bra at alle mennesker er forskjellige. Dette får meg til å bli et menneske som setter pris på andres egenskaper, og som er raus i møte med verden.

Omsorg:

Jeg får den omsorgen som jeg har behov for, fordi de voksne i barnehagen kjenner meg og tillater ALT jeg føler. De hjelper meg å være i følelsene mine, og i å komme videre. Dette får meg til å lære at alle følelser er lov å kjenne på, og at det hjelper og dele det med noen når man har det vanskelig.

Læring:

Jeg kan mange ting, og de voksne i barnehagen lar meg få prøve selv. De spør meg hva jeg tenker og mener om det som skjer rundt meg. Dette får meg til å tro på meg selv og min kunnskap. Det gjør at jeg tør å prøve nye ting og at jeg stoler på at andre mennesker vil meg vel.

Visjon og kvalitet

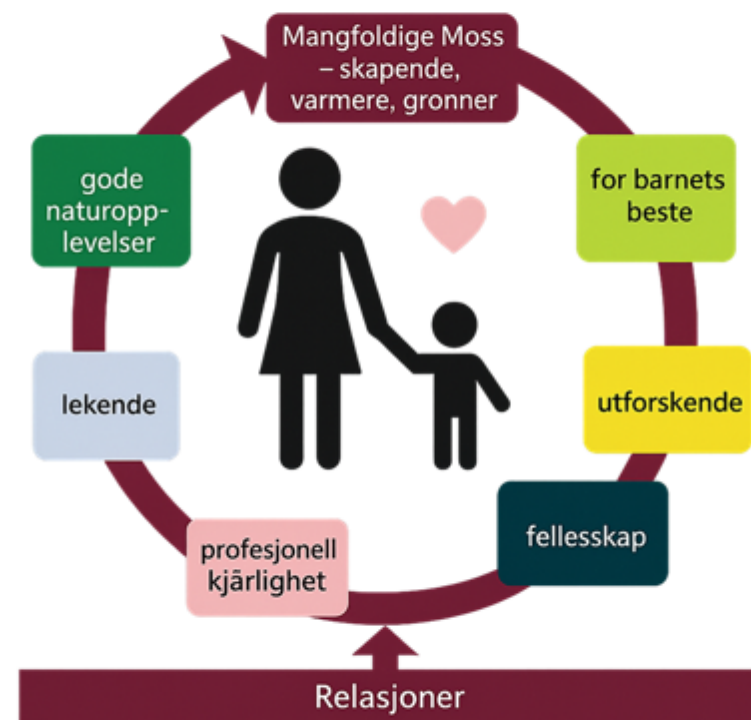
Kommunens visjon, «**Mangfoldige Moss – varmere, skapende, grønnere**», står sentralt i barnehagens arbeid. Med utgangspunkt i visjonen er det utviklet felles kvalitetsprinsipper og kvalitetsstandarder, som skal skape en felles forståelse av kvalitet, gi retning for det pedagogiske arbeidet og sikre god praksis på tvers av barnehagene.

De felles kvalitetsstandardene omfatter tilvenning, kosthold og digital praksis.

Kvalitetsprinsippene:

- For barnets beste
- Fellesskap
- Gode naturopplevelser.
- Utforskende
- Profesjonell
- Lekende

Som en grunnmur for etterlevelse av disse prinsippene ligger relasjoner.

Hovedmål, organisering og planforankring

Årsplanen bygger på lov om barnehager, rammeplanen og Moss kommunes overordnede planer og føringer.

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hovedmål.

For barnehagene er hovedmålet «**I Moss er alle inkludert og opplever tilhørighet, trygghet og mestring**» et felles og overordnet mål for all barnehagepraksis.

Kongstanken i kommunalområdet kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) er *at kultur, oppvekst og aktivitet i fellesskap skal bidra til deltakelse for alle, sikre like muligheter og skape varige endringer som forebygger utenforskap*. Enhet barnehage er organisert under kommunalområdet KOA, og er en viktig del av et helhetlig oppvekstløp.

Barnehagen bidrar innenfor følgende fire satsingsområder:

- Attraktiv by med mangfoldige muligheter
- Trygg start og god oppvekst
- Helhet og sammenheng for innbyggerne
- Utdanning og arbeid for alle

Barnehageplanen er en politisk vedtatt fag- og temaplan som beskriver hvordan barnehagene i kommunen skal arbeide. Planen inneholder en tiltaksplan, og det forventes at barnehagene arbeider systematisk med tiltakene gjennom hele fireårsperioden planen gjelder for.

Plan for utviklingsarbeid og kompetanseheving 2026-2027

De kommunale barnehagene i nordre bydel, Luenbakken, Skredderåsen og Grindvold har inngått et samarbeid med OsloMet, om videreutvikling av personalets kompetanse, innenfor områdene lek og relasjonskompetanse.

Vi planlegger for et samarbeid på tvers av barnehagene i bydelen, slik at vi kan lære av hverandre og nyttiggjøre oss av hverandres kompetanse og faglige forståelse. Vi samarbeider med OsloMet (høgskolen i Oslo) om kompetansehevingen.

Hovedmål:

I Nordre har vi barna og leken i sentrum

Delmål:

Styrke personalets evne til å reflektere over praksis

Bygge gode relasjoner mellom barn –barn og barn-ansatte

Undersøke leken i egen barnehage, og hvordan ansatte leker.

Tiltak:

- Regelmessige møter til refleksjon over avdelingenes arbeid med lek og relasjonsarbeid
- Føre refleksjonslogg fra egen praksis om lek og relasjonsarbeid som brukes til refleksjon
- Legge til rette for møtetid til refleksjon avdelingsvis, barnehagevis og mellom barnehagene i Nordre bydel
- Vi leser fagartikler om lek og relasjonsarbeid
- Vi skal ha en felles Teams-kanal for samarbeid og erfaringsdeling mellom barnehagene i Nordre bydel
- Vi skal heve pedagogiske leders kompetanse innen ledelse av prosesser
- Egne nettverksmøter for barnehagelærere og pedagogiske ledere

Bildet hentet fra [OsloMet](#)

Vurdering:

- Observasjoner av lek og relasjoner
- Barnesamtaler
- Fargekartlegging
- Foreldresamtaler
- Foreldreundersøkelse
- Fargekartlegging
- Refleksjonslogg leveres styrer og styrerassistent en gang per halvår, i november og i april
- Medarbeidersamtaler

Fokusområde 2026-2027, inkluderende barnehagemiljø

Inkludering er et overordnet mål i samfunnet, og intensjonen er å gi alle like muligheter til samfunnsdeltakelse.

At inkluderingsbegrepet er lagt til grunn i barnehagen innebærer at alle barn og unge skal ha en naturlig plass i fellesskapet, og at barnehagen må tilrettelegges på en slik måte at den fungerer godt for alle. I barnehagen er inkludering et grunnlag som gir barn mulighet til å opprettholde sin forskjellighet.

I rammeplanen omtales inkludering på denne måten: «Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.» Alle barn skal oppleve å høre til og være en del av fellesskapet.

Barnehagen skal ha et trygt læringsmiljø der barna tilegner seg og prøver ut sosiale ferdigheter. Personalet skal gjøre en forskjell ved å støtte barn i å etablere gode relasjoner og vennskap. Et inkluderende barnehagemiljø er grunnleggende for det pedagogiske arbeidet, rettet mot enkeltbarn og barnegrupper. Et inkluderende barnehagemiljø er avgjørende for barnets trivsel og utvikling.

Vi har som mål å utvikle en enhetlig og systematisk praksis for å oppnå et inkluderende barnehagemiljø for alle barn. Barnehagen har en viktig plass i likestillingsarbeidet. Likestilling må settes på dagsorden i barnehagen og må ligge til grunn for all virksomhet i barnehagens daglige liv. En flerkulturell barnehage kjennetegnes av et personale som ser på det kulturelle og språklige mangfoldet som en ressurs. Barnehagene skal være rustet til å ta imot flerspråklige barn på en trygg og god måte. Gjennom undring over likheter og forskjeller skal barnehagen fremme barns positive nysgjerrighet. Et viktig fokus vil være hva vi har felles og hva vi kan lære av hverandre.

Tiltak:

- Barna deles i smågrupper hver dag
- Barnehagen har et inkluderende miljø der alle barn får like muligheter til å bli sett og hørt, og til å delta i alle aktiviteter.
- Barnehagen sikrer at gutter og jenter får like muligheter til pedagogisk utbytte i barnehagen.
- Barnehagen verdsetter mangfold og bygger et fellesskap med rom for ulikhet.
- Personalet benytter pedagogisk analyse i sitt arbeid med å utvikle barnehagens pedagogiske praksis og planer.

Mål: Barna opplever å høre til og er en del av fellesskapet i barnehagen

Bilde hentet fra: [Grindvold barnehage - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](https://moss.kommune.no/hovedportal/grindvold-barnehage)

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek– alene og sammen med andre»

(Rammeplanen s. 20).

Leken skal være en arena for barnas:

- **Læring, utvikling og progresjon**
- **Sosiale -og språklige samhandling**

På bakgrunn av at vi skal jobbe med fokusområdet, inkluderende barnehagemiljø dette barnehageåret, skal vi ha et ekstra fokus på lek og lekemiljø, og vi skal fordype oss og lære mer om, tilegne oss en felles forståelse av barns rett til lek, det fysiske miljøets betydning og ansattes rolle i møte med barns lek.

I Grindvold barnehage skal hvert enkelt barn oppleve å høre til, og være en del av felleskapet i barnehagen, gjennom lek og felles lekereferanser.

For å jobbe systematisk og målrettet med lek og lekemiljø, skal vi jobbe med utgangspunkt i følgende mål: Hvert enkelt barn skal få leke, få lekekamerater og utvikle sin lekekompetanse.

Bilde hentet fra: [Grindvold barnehage - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](https://www.moss.kommune.no/grindvold-barnehage)

Tiltak:

- Progresjonsplan for lek og vennskap, inndelt i tre delmål: Hvert enkelt barn skal være trygg og trives i barnehagen, hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap og hvert enkelt barn opplever trygge og gode overganger
- Månedlig planlegging av hvordan vi skal videreutvikle og endre barnas lekemiljø
- Personalet bruker arbeidslogg hver måned for å planlegge og vurdere arbeidet med lek og vennskap
- Vi planlegger for lek i mindre grupper hver dag
- Barna skal få felles opplevelser og erfaringer gjennom lek, som skaper felles referanserammer og opplevelse av tilhørighet i barnegruppa.

Omsorgsfulle relasjoner

I rammeplanen legges det vekt på omsorgsfulle relasjoner som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger»

(Rammeplanen s.19.)

Lek, vennskap og relasjoner

Sammen med andre dannes barnas selvbilde og egen oppfatning av «hvem jeg er». Gjennom å tilrettelegge for god omsorg, trygge relasjoner og lek i et inkluderende felleskap skal vi bidra til at barna utvikler et godt selvbilde og ferdigheter for å kunne mestre sosialt samspill med andre-**sosial kompetanse**.

Sosial kompetanse innebærer å kunne ta hensyn til andre, og å kunne ivareta egne behov. Gjennom leken får barna erfaringer på en rekke områder, og leken er en viktig arena hvor barna kan øve på samspill og utvikle vennskap.

Psykisk helsefremmende lekemiljøer

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn. Dette er et overordnet prinsipp som gjelder for all barnehagevirksomhet. (FNs barnekonvensjon kapittel 3, barnehageloven §3 og rammeplanen for barnehagen kapittel 1) Dette betyr i praksis at ansatte i barnehagen alltid skal ta utgangspunkt i enkeltbarn og barnegruppas beste når de skal planlegge, utøve og vurdere pedagogisk praksis.

Grindvold barnehage skal være et helsefremmende sted å være for barna, hvor barnas beste blir tatt på alvor og ivaretatt.

Lek er barnas intuitive hoved gjeskjeft og uttrykksform, hvor de utvikler språk, emosjoner, identitet, relasjoner og sosiale ferdigheter. På bakgrunn av dette, mener vi at leken er en viktig arena for å jobbe med barnas psykiske helse. Barnehageåret 2026-2027 skal vi fortsette arbeidet vårt med å strukturere, og videreutvikle helsefremmende og inkluderende lekemiljøer. Lekemiljøer hvor barna opplever, erfarer inkludering, toleranse for ulikhet, felleskap, fleksible og inspirerende lekemiljøer hvor **barna medvirker** til endringer av eget leke og læringsmiljømiljø.

Lekematerialene som benyttes skal være en sammensetning av definerte og udefinerte materialer, hvor det er rom for å bruke fantasien og kreativiteten til å skape innholdet i leken på egne premisser—**BARNAS PREMISSE**. Vi skal satse på lek, og leken skal prioriteres som en av våre viktigste arbeidsoppgaver. Leken skal stå i sentrum i planene våre, og skal være barnas og personalets felles samarbeidsprosjekt. Barns rett til å leke jmf. Artikkel 31 i FNs barnekonvensjon skal komme tydelig til uttrykk i vår pedagogiske virksomhet.

For å få til det vi ønsker, må vi arbeide bevisst og systematisk med de fysiske lekemiljøene i barnehagen. Det er helt sentralt at ansattes kunnskap om lek og barns behov i lek blir retningsgivende og gjenspeiles i rommene.

Slik jobber vi for å ivareta leken:

Ansattrollen

- Ansatte som viser omsorg og skaper trygghet for barna
- Ansatte som:
 - observerer og støtter barna i lek
 - deltar i lek
 - veileder barna når det er behov
 - tar initiativ og igangsetter lek
- ansatte som jobber aktivt med å endre og tilføye nye elementer i barnas leke miljø
- Ansatte som aktivt hjelper barn dersom de på ulike måter strever i leken, blir utestengt eller har det vanskelig i samspill.

Planlegging og organisering for lek:

- Vi planlegger og organiserer slik at leken er en stor del av tiden vår hver dag
- Vi bruker de ulike rommene våre
 - ute og inne- og tilrettelegger det fysiske miljøet med ulike typer lekemateriell
- Vi deler barnegruppene i mindre lekegrupper store deler av dagen
- Vi har fokus på felles opplevelser og erfaringer som kan bidra til grunnlag for lek

MANGFOLD OG FELLESSKAP I BARNEHAGEN VÅR

I Grindvold barnehage er det et stort mangfold og vi er opptatt av at mangfoldet er en ressurs. Barnehagen skal være et miljø hvor vi møter hverandre med respekt, bygger felleskap og utvikler gode relasjoner og vennskap uavhengig av likheter og ulikheter.

Vi mener at barn som lærer å forholde seg til mangfold på en nysgjerrig og positiv måte, får en viktig kompetanse med seg videre i livet

Tiltak vi gjør:

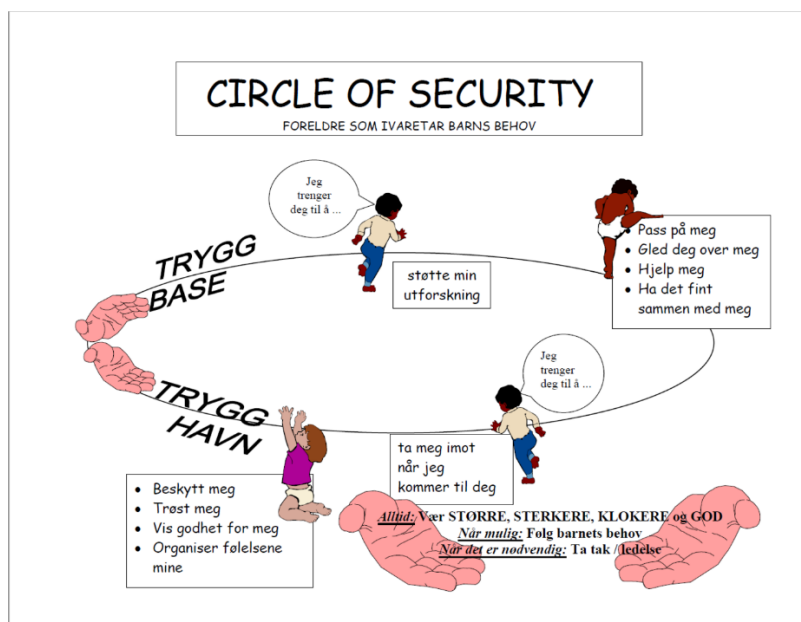
- Barna skal få positive felles opplevelser og erfaringer
- Barna skal bli kjent med og få kunnskap om ulike kulturelle og religiøse høytider
- Barna skal få mulighet til å være nysgjerrige, filosofere og undre seg over likheter og ulikheter
- Barna skal få mulighet til å utvikle interesse, respekt og toleranse for hverandre

Eksempler på hva vi gjør :

- Snakker om likheter og ulikheter på en naturlig og positiv måte sammen med barna
- Fokus på å oppmuntre og rose vennlige og positive handlinger
- Synliggjør ulike merkedager og kulturelle og religiøse høytider i fokusmåned, fokusuger og fokusdager gjennom året
- Flagg fra ulike land synliggjøres på alle avdelinger
- Vi tilgjengeliggjør og bruker barnelitteratur som inneholder fortellinger om kjønns mangfold

Trygghetssirkelen—COS

I Grindvold barnehage tar vi utgangspunkt i trygghetssirkelen som arbeidsmetode, når vi skal sørge for at enkeltbarn blir trygge i barnehagens omsorgs—og læringsmiljø.

COS-P omtales gjerne som «trygghetssirkelen» på norsk (se figur 1). Trygghetssirkelen er et veikart for å forstå barnets følelser og behov. Ved introduksjon av trygghetssirkelen blir ansatte presentert for «hendene», som illustrerer ansatte. Hendene skal være den trygge basen som gir barna trygghet til å utforske og oppdage verden.
Kilde: Circle of Security Foto: Circle of Security

Når barnet kjenner behov for å vende tilbake, får ansatte bekreftet at de er den trygge havnen barna vender tilbake til når de trenger å gjenopprette kontakten. De kommer inn igjen og får påfyll i «følelseskoppen» sin. Når «koppen» er fylt opp, er de igjen klare for å våge seg opp på sirkelen og ta en ny runde.

Trygghetssirkelen er et veikart for å forstå barnets følelser og behov. Herav kommer uttrykket «sirkelhistorier»: Ansatte ser denne dynamikken naturlig hos barna sine når de blir klar over den. Barnets utforskningsbehov er illustrert øverst på sirkelen, og barnets tilknytningsbehov nede på sirkelen.

Barnets forskjellige behov når de befinner seg på toppen av sirkelen, er beskrevet med uttrykk som «pass på meg», «gled deg over meg», «hjelp meg» og «ha det fint sammen med meg». Nederst er behovene «beskytt meg», «trøst meg», «vis godhet for meg» og «organiser følelsene mine»

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.» (Rammeplanen s.44)

«Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring» (Rammeplanen s.22).

Slik jobber vi med læring, utvikling og progresjon i barnas læringsmiljø

Personalet legger til rette for læring gjennom hele dagen ved å benytte både planlagte aktiviteter og hverdagssituasjoner som viktige læringsarenaer. Barna organiseres ofte i små grupper etter alder og modenhet, noe som gir økt medvirkning, trygghet og bedre tilpasning av aktiviteter. Et trygt psykososialt miljø er grunnlaget for all læring.

Læring gjennom hele dagen

Gode læringsøyeblikk skapes i lek, måltider, overgangssituasjoner og daglige rutiner. Barna oppmuntres til å prøve selv i praktiske gjøremål som påkledning, måltider og hygiene, med støtte og veiledning ved behov. Mestring anerkjennes, og barna får også erfaring med å hjelpe hverandre. I leken får barna utvikle lekekompetanse gjennom samspill, samarbeid, turtaking og grensesetting, med rom for å feile og lære.

Undring, utforskning og nysgjerrighet

Barnas interesser danner utgangspunkt for læring og lek, både i korte aktiviteter og lengre prosjekter eller i lek og samspill med andre. Ansatte stiller åpne spørsmål, undrer seg sammen med barna og gir dem tid til å finne løsninger selv, fremfor å gi ferdige svar. Læringsmiljøet berikes med nytt materiell gjennom året, og det legges ut «spor» – konkrete og abstrakte – som vekker nysgjerrighet og inviterer til utforskning, refleksjon og begrepsutvikling.

Læringsmiljø og progresjon

Progresjon sikres ved å bygge videre på barnas ferdigheter og interesser, samtidig som nye utfordringer introduseres. Spill, konstruksjonslek og variert materiell tilpasses barnas nivå og utvikling. Personalet følger barnas progresjon gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon, og bruker dette til å gi videre utfordringer.

Individuell tilpasning og inkludering

Alle barn får utfordringer tilpasset sitt nivå, slik at de opplever mestring. Yngre barn får støtte i aktiviteter, mens eldre barn får mer ansvar og komplekse oppgaver, som å dekke bord, telle, finne frem utstyr og delta i matforberedelser. Språkutvikling støttes blant annet gjennom bruk av ASK der det er behov.

Ansattrollen i læringsprosesser

De ansatte er aktive, bevisste rollemodeller som støtter og veileder barna i lek og læring. De vurderer når de skal gripe inn og når de skal avvente, for eksempel i konflikter, slik at barna får mulighet til å løse utfordringer selv og utvikle sosial kompetanse.

Samarbeid i personalgruppen og videre utvikling av praksis

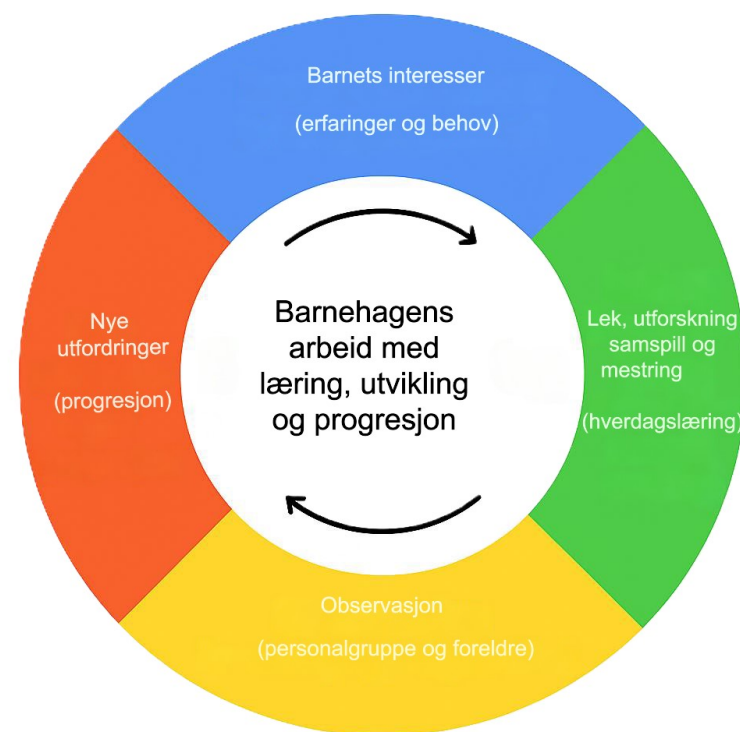
Personalgruppen deler erfaringer, observasjoner og gode praksiser for å sikre en felles forståelse og helhetlig oppfølging av barna. Små grupper, fleksibilitet og fokus på barns interesser fungerer godt. Videre ønsker personalet i barnehagen å styrke arbeidet med progresjon, dokumentasjon og en enda tydeligere felles praksis.

Dette blir derfor et viktig mål for barnehagens utviklingsarbeid som lærende organisasjon dette barnehageåret.

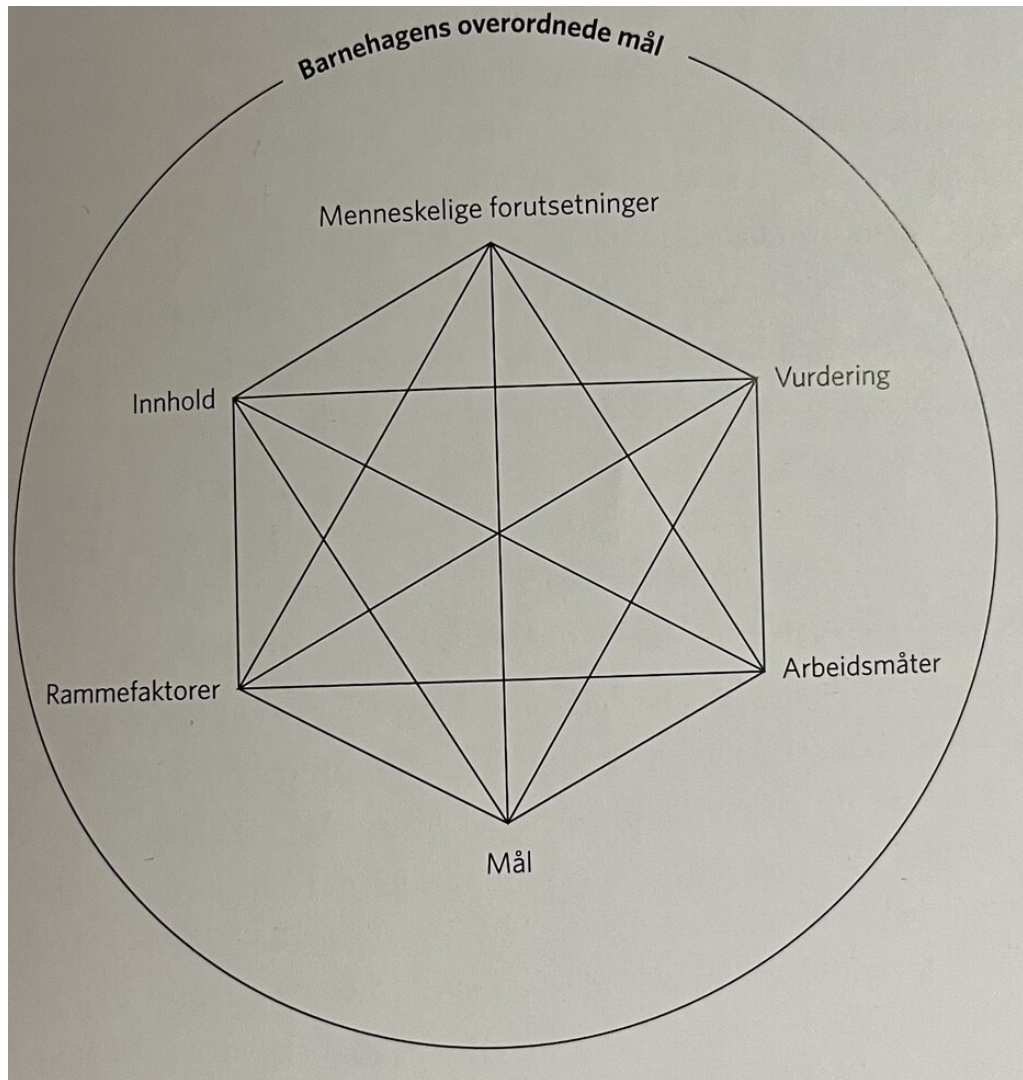
Det som ligger i området mellom det et barn kan klare på egenhånd, og det barnet ikke kan klare, selv om det får hjelp, kalles «den nærmeste utviklingssonen».

Lev Vygotskij

Barnehagens arbeid med læring, utvikling og progresjon kan forstås gjennom en sirkulær modell, der læring skjer kontinuerlig i samspill mellom barns erfaringer, lek, voksenstøtte og læringsmiljø. Progresjon bygges gjennom observasjon, tilrettelegging og nye utfordringer, i tråd med Rammeplanens helhetlige syn på barns utvikling.

Didaktisk relasjonsmodell

Enkeltfaktorer i den didaktiske relasjonsmodellen - Universitetet i Agder

Den didaktiske relasjonsmodellen tar utgangspunkt i et hovedprinsipp om planlegging for en dynamisk og skapende prosess (Nome et al., 2021, s. 78). En slik dynamisk prosess medfører en vekselvirkende sammenheng mellom modellenes faktorer; menneskelige faktorer, innhold, rammefaktorer, mål, arbeidsmåter og vurdering.

Modellen presenteres ofte som en matrise eller i stjerne, men planleggingen kan starte på forskjellige faktorer avhengig av aktivitetens formål og intensjoner. Det sentrale er likevel at alle faktorene er reflektert over i planleggingen av en aktivitet, og at det er sammenheng mellom de ulike faktorene.

Barnehageloven kapittel 8, psykososialt barnehagemiljø

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren

skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer.

Styreren skal melde fra til barnehageeieren. Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

Vi er opptatt av språkstimulering i lek og hverdagsaktivitetene våre og at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagedagen.

«Kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening» (Rammeplanen s.23).

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Les mer om FNs
17 bærekraftsmål:

Dagsrytmen i barnehagen

Dagsrytmen vår sørger for at det er vekselvirkning mellom lek, aktivitet og bevegelse, næringsrike måltider og ro/hvile. I dagsrytmen vil det i periodene det er lek og aktivitet tilbys både fysiske aktiviteter som å være med i utelek og turer og roligere aktiviteter som samling, høytlesing, spill og formingsaktiviteter. Gode planer for hverdagsaktivitetene, og inndeling i mindre grupper bidrar til å skape trygghet og gode leke- og læringssituasjoner for barn.

Måltidene våre:

Barnehagen serverer 3 måltider daglig. Maten som serveres er i tråd med Helsedirektoratets kostholds-
råd og FNs bærekraftsmål 2-3 og 12

Til **frokost** serveres det brød, pålegg, havregryn og melk/Biola.

Til **lunsj** serveres det brød, knekkebrød, variert pålegg og agurk/paprika. Et eller to varme måltid per uke.

Til **ettermiddagsmåltidet** serveres det frukt og grønt samt knekkebrød- enkelt pålegg.

Melk og vann serveres til alle måltider

Vårt mål er at barna utvikler matglede, sunne helsevaner og forståelse for hvordan nyttig mat kan bidra til god helse.

Barna skal delta i måltidsaktiviteter og motiveres til å spise mat som er nyttig for kroppen.

DAGSRYTMEN VÅR:

- **FROKOST** (kl. 7.45- 8.25)
- **LEK OG AKTIVITETER**
- **LUNSJ** (mellom kl. 10.30-12.00)
- **SOVE/ HVILE** (etter behov)
- **LEK OG AKTIVITETER**
- **FRUKTMÅLTID** (ca. kl.14.00)
- **LEK OG AKTIVITETER**

*«Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter»
(Rammeplanen, s. 44).*

Arbeidsmåter

For å ivareta barnas behov for **omsorg** og **lek**, fremme **læring** og **danning**, sikre **progresjon** i tilbudet og gi barna mulighet til **medvirkning** bruker vi ulike arbeidsmåter:

ANSATTROLLEN	De ansatte skal vise omsorg , være trygge og tydelige, og møte hvert enkelt barn på en anerkjennende og respektfull måte.
SMÅ GRUPPER	Gjennom dagen deler vi oss i mindre grupper (på turer og i lek og aktiviteter) ute og inne. Ansatte på hver avdeling jobber etter interne ukeplaner/ dagsplaner.
TEMAARBEID	Vi bruker temaarbeid som arbeidsmetode. Å jobbe med temaarbeid handler om å ta tak i et tema, noe vi interesserer oss for, eller en felles opplevelse. Hvor lenge et tema varer kan varierer fra én dag til flere uker. Barnas medvirkning som kommer til uttrykk gjennom interesser og engasjement skal i stor grad være styrende hva temaarbeidet inneholder.
DIGITAL PRAKSIS	Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. De ansatte skal utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.
ASK Alternativ og Supplerende Kommunikasjon	Alle barn skal lære om ASK for å kommunisere og barnet skal kunne bruke ASK for å utvikle kunnskap og lære ferdigheter. Disse målene er gjensidig avhengig av hverandre. Vi bruker programmet InPrint, og lager symboler på dagstavler og tematavler sammen med barna
LIVSGLEDE	Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing Vi deltar i livsglede for eldre i samarbeid med Grindvold omsorgsbolig. Vi deler felles opplevelser gjennom ukentlige besøk med sang og musikk, forming, spill, lunsj og være ute sammen

Barns medvirkning

I Grindvold barnehage er barna aktører i sitt eget barnehageliv. Vi vektlegger barndommens egenverdi i vårt arbeid med barna.

Bilde hentet fra: [Grindvold barnehage - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](https://moss.kommune.no/hovedportal/grindvold-barnehage)

Slik gjør vi det:

- Barna skal få uttrykke sine ønsker og behov, og ta selvstendige valg
- Lek, lekemiljø og aktiviteter skal tilpasses barnas alder, modenhet, utvikling og kommunikasjonsmåte.
- Gjennom observasjon av lek og samtaler med barna får vi innsikt i hva de er opptatt av og hva de trenger.
- Vi lager planer i samarbeid med barna, som gir rom for barns medvirkning. Planer skal være til barnets beste og ta hensyn til deres ønsker og behov.
- Vi bruker observasjon og ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon). I samtaler med barn stiller vi åpne spørsmål, vi lytter aktivt, er bevisst på barns uttrykksformer og er nysgjerrige på hva barna er opptatt av.

Barnehagen skal sikre at barn har rett til medvirkning ved å legge til rette for at de kan uttrykke sine meninger om barnehagens daglige aktiviteter. Dette er i tråd med barnehageloven, Grunnloven og FNs barnekonvensjon. Barn skal regelmessig få delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet, og alle barn skal oppleve å ha innflytelse.

Barnehagen må være oppmerksom på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning tilpasset deres alder, erfaringer og behov. Dette inkluderer også de yngste barna og de som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet, uten å gi dem ansvar de ikke er rustet til å håndtere (Rammeplanen, s. 27).

Rammeplanens fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Arbeid med fagområdene

Bilder hentet fra: [Grindvold barnehage - Hovedportal](https://www.grindvoldbarnehage.no/)
(moss.kommune.no)

«Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.»

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

Fagområdene er i stor grad de samme som barna senere møter som fag i skolen» (Rammeplanen s. 47).

Fagområdene i rammeplanen

Kommunikasjon, språk og tekst

I alle situasjoner i alle møter mellom mennesker skjer kommunikasjon verbalt og nonverbalt. Både spontant og planlagt. Barn og personalet representerer ulike språk som preger miljøet, selv om norsk er dominerende.

Vi jobber med fagområdet på ulike måter, blant annet,

- ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjon, f. eks bilder og symbolkort)
- Generelle samtaler i hverdagen, i lek, når vi møtes på morgenen, stellesituasjonen, måltider, turer, på og avkleddning i garderoben
- Samlinger med rim, regler, sang, eventyr og annen barnelitteratur
- Lesestund og lydbøker
- Spill

Natur, miljø og teknologi

Vi jobber med fagområdet på ulike måter, blant annet,

- Alle grupper går på turer i naturen minst en gang hver uke, gjennom alle årstider
- Alle barn er ute hver dag
- Vi tilrettelegger for gode opplevelser og erfaringer i naturen med riktig påkledning. Turens lengde er tilpasset barnas alder og funksjonsnivå
- Vi lar barna utforske og medvirke til innholdet på turer
- Barna lærer å ta vare på naturen ved at vi plukker søppel og rydder etter oss når vi er på tur. Vi passer på å veksle på turmål for å unngå slitasje på de ulike skogsområdene

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi jobber med fagområdet på ulike måter, blant annet,

- Alle barn er ute på tur, eller på utelekeplassen hver dag
- Turer i barnehagens nærområde ukentlig
- Barnehagen serverer tre måltider, som er planlagt i samråd med ernæringsfysiolog
- Lekemiljø som innbyr til både rolig og aktiv lek
- Vi vektlegger å tilrettelegge for et inkluderende lekemiljø både inne og ute

Antall, rom og form

Vi legger til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk dagligliv, teknologi, natur, kunst og kultur.

- Konstruksjonslek og rollelek gir erfaringer med høyde, lengde, antall, størrelser, farger, rom og form.
- Sang og musikk, anglek, regellek og hinderløype
- Bruker begreper i rutinesituasjoner, f.eks måltid.
- Spille spill med terning, sortering ol.

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal skape interesse, forståelse for og mulighet for å reflektere over samfunnets mangfold, og forståelse for andre menneskers livsverden og levestett.

- Vi markerer merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven (eks. jul og påske) og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen (Eks Eid og Newroz).
- Samtale om religiøse og kulturelle uttrykk.

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltagelse og eget skapende arbeid

- Udefinerbare lekematerialer gir barna mulighet til å bruke fantasien.
- Utforskning og erfaring med ulike materialer i formingsaktiviteter.
- Vann, sand og naturmaterialer i lek og i forming.
- Musikk, drama og eventyr.
- Besøk av teater som har forestilling i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer blir barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

- Legger til rette for barns medvirkning i hverdagen.
- Lærer å ferdes trygt i nærmiljøet (skogen, lekeplasser, skoler, sykehus, brannstasjon, Grindvold omsorgsbolig, religiøse bygninger, Bibliotek.
- Vi markerer samefolkets dag.
- Markerer FN dagen slik at barna blir kjent med menneskerettighetene.

Det er et overordnet mål i Moss Kommune at kommunen skal være miljøvennlig og bidra til bærekraftig utvikling.

Miljøarbeid

Dette barnehageåret skal vi ha et spesielt fokus på bærekraftig utvikling.

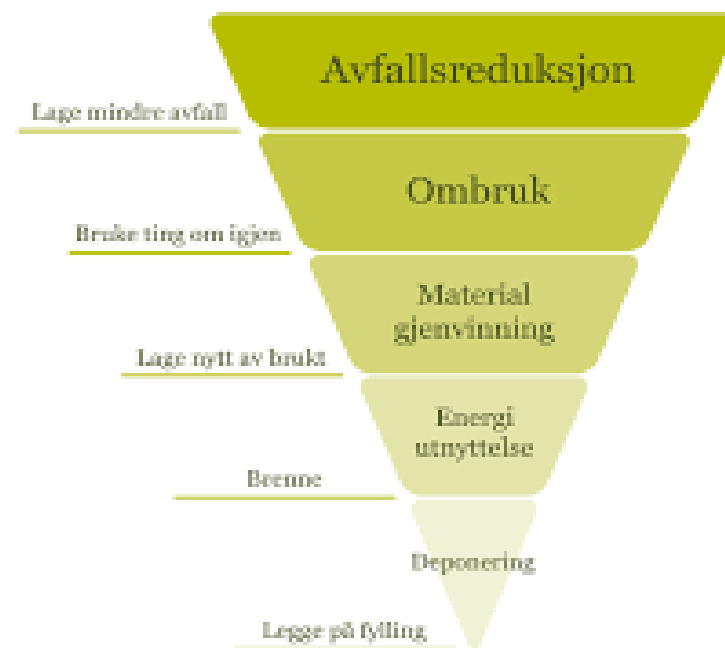
Bærekraftig utvikling betyr at: « mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine»

(Rammeplanen, s. 10).

Vi vil ta utgangspunkt i Avfallspyramiden i arbeidet vårt. Barna skal bli bevisste på hvordan vi tar vare på omgivelsene våre, som leker, inventar og naturen.

«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Barna skal gjøre seg erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen»

(Rammeplanen s. 10 og 11).

Avfallshierarkiet – i pedagogiske sammenhenger omtalt som **avfallspyramiden** – er et begrep i norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall. Begrepet beskriver prioriteringer i avfallspolitikken. Politikken knyttet til begrepet går ut på behandle avfall så nær toppen av hierarkiet som mulig. (Wikipedia)

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen»

(Rammeplanen s. 33).

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe»

(Rammeplanen s. 33).

Tilvenning og overganger

Når du er ny i Grindvold barnehage:

FORELDREMØTE FOR NYE FORESATTE	I april/mai blir foresatte til nye barn invitert til et informasjonsmøte med omvisning i barnehagen.
BESØKSDAGER	I mai—juni blir nye barn og foresatte invitert til besøksdager på den avdelingen barnet skal begynne på. Det er viktig for nye barn med en lang bli-kjent-fase for å bli trygge i barnehagen.
TILVENNING VED OPPSTART	Oppstart av nytt barnehageår er mandag 4. august 2026. De første dagene er foresatte sammen med barnet i barnehagen. Tider og varighet de første dagene avtales med barnets avdeling.
OPPSTARTSSAMTALE	Foresatte til nye barn som skal starte høsten 2026 og 2027, blir invitert til oppstartssamtale med en pedagogisk leder/barnehagelærer på avdelingen- «Den første samtalen». Formål: Utveksling av informasjon mellom foresatte og barnehagen.

OVERFØRINGSSAMTALE	I juni avvikler barnehagelærerne/pedagogiske ledere på Månestråle, Regnbuen og Solgløtt samtaler med ansvarlige pedagogiske ledere/barnehagelærere på Stjerneskudd, Polarstjerna, Himmelblå og Nordlys. I samtalen blir viktig informasjon om enkeltbarns trivsel og utvikling utvekslet og overført.
TILVENNING PÅ NY AVDELING	From uke 12 er det tilvenning på stor avdeling for barna på småbarnsavdelingene som er f. i 2024. De går på turer, er på besøk og spiser lunsj med barn og ansatte på storbarnsavdelingene, for å bli bedre kjent før oppstart. Ansatte på storbarnsavdeling vil også hospitere på småbarnsavdeling for å gjøre seg kjent med barna der, og jobbe med relasjonene gjennom lekegrupper
OPPSTART PÅ NY AVDELING	Barn som skal bytte avdeling begynner på ny avdeling i uke 32

«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner»

(Rammeplanen s.33-34).

Filurene

De eldste barna i barnehagen har en egen 5-års gruppe som heter Filurene. For å legge til rette for at Filurene kan få en trygg og god overgang fra barnehagen til skole/sfo følger vi Moss kommunes årshjul med ulike møtepunkter og aktiviteter sammen med en utvalgt nærscole i løpet av året. Grindvold barnehage samarbeider med Åvangen skole i det systematiske arbeidet med årshjulet, men samarbeider i tillegg med Nøkkeland, Krapfoss og Verket skole for å sørge for en god overgang for barn som tilhører andre skolekretser utenfor Åvangen.

Filurene har ulike felles aktiviteter og gruppetid sammen :

- Felles turdag en dag i uken i nærmiljøet
- Filurgruppe med ulike typer lek og aktiviteter en dag i uken
- Samarbeid med Moss bibliotek. Annenhver uke har Filurene «bokutlån» i barnehagen
- Ulike møtepunkter og aktiviteter sammen med Åvangen skole i løpet av året

Innholdet i det pedagogiske arbeidet med Filurene tar utgangspunkt i Moss kommunes :

- **Årshjul overgang barnehage– skole/sfo**

Det blir informert om innholdet i årshjulene og hvordan vi jobber på et eget møte for foreldre / foresatte til skolestarterne i september. Årshjulene finnes tilgjengelige i barnehagen. Planer og dokumentasjon kommer i basenes planer og på barnehagens digitale plattform.

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes»

(Rammeplanen s. 37).

«Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten»

(Rammeplanen s. 39).

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagens planer

- Planverk: Barnehagens årsplan, avdelingens månedsplaner
- Interne arbeidsverktøy for personalet: Arbeidsplan for Grindvold barnehage og ukeplaner for avdelingene
- Barnehagens planleggingsarbeid utarbeides og vurderes i ulike fora som på planleggingsdager, personalmøter, barnehagelærer/pedagogiskleder møter, avdelingsmøter og i andre interne møter i barnehagen.
- Foreldres medvirkning: Gjennom SU, FAU, i foreldresamtaler, brukerundersøkelse og i den daglige kontakten

Barnehagens vurderingsarbeid

- Foreldreundersøkelsen og i foreldresamtaler- formelt og uformelt
- Vurdering av det pedagogiske arbeidet gjøres fast gjennom året slik som ved evaluering av progresjonsplanen for arbeidet med et inkluderende barnehagemiljø, avdelingsmøter, barnehagelærer/pedagogiskleder møter personalmøter, og planleggingsdager.
- Oppfølging av barnegruppens og enkeltbarns medvirkning, trivsel og utvikling: kontinuerlig i hverdagen, på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.
- Fast punkt på møter med barnehagelærerne/pedagogiske ledere: evaluering av arbeidsmetodene våre knyttet opp mot rammeplanen, barnehagens årsplan, og avdelingenes interne planer.

Barnehagens dokumentasjon

- Oppsummering fra forrige periode i avdelingenes planer og i appen «Min barnehage.» Arbeid med vurdering av enkeltbarns trivsel og utvikling, og kartlegging av relasjon mellom ansatte og enkeltbarn.
- Dokumentasjon med bilder på etasjen og på avdelingene– hverdagsglimt, og i appen, Min barnehage
- Observasjoner av enkeltbarn ved bruk av kartleggingsverktøy (Tras og Alle med) ved behov og med foreldrenes samtykke

I barnehagen har vi ulike yrkesgrupper:

Barnehagelærere og pedagogisk leder

Barne-og ungdomsarbeidere

Assistenten

Spesialpedagog

Barnehagestyrer

Fagkoordinator

Vi har også lærlinger, studenter og skoleelever i praksis og arbeidsuker

Informasjon

Disse dokumentene er tilgjengelige i barnehagen:

- Lov om barnehager
- FNs barnekonvensjon
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)
- Vedtekter for Moss Kommunes barnehager
- Årsplan 2026—2027
- Avdelingenes planer 2026–2027
- Rutine og årshjul for overgang barnehage – skole
- Rutine og årshjul for systematisk språktilbud siste år før skolestart
- Progresjonsplan for IKT i barnehagen

Dersom du vil vite mer om arbeidet med Rammeplanen og temaer beskrevet i årsplanen, ta kontakt med barnehagelærerne på avdeling.

Samarbeid med andre instanser:

- Moss Kommunes grunnskoler og videregående skoler. Åvangen skole er vår samarbeidsskole i overgang barnehage til skole
- PPT (pedagogisk- psykologisk tjeneste) og PVK (pedagogisk veiledning og kvalitet)
- Moss Voks (tolketjeneste)
- Helsestasjon
- Barnevernstjenesten

Delmål: Hvert enkelt barn skal være trygg og trives i barnehagen

Barn 1-3år

Tiltak:

- Tilstedeværende ansatte
- Mindre lekegrupper med primærkontakter
- Vi gjennomfører utviklingssamtaler for alle nye foresatte
- Vi innhenter samtykker til bilder som brukes pedagogisk

Målkriterier:

- Ansatte er der barna er og blir kjent.
- Barnet oppsøker og lar seg trøste av de ansatte
- Barnet utforsker det fysiske lekemiljøet
- Foresatte har lastet ned visma app

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Barna har primærkontakter
- Bildetavle av ansatte som henger synlig for foresatte
- Vi begynner å henge opp bilder av barna på: garderobeplass, appen , gruppebilde og bursdagskalender
- Avdelingen deles inn i små lekegrupper gjennom dagen både inne og ute
- Utviklingssamtaler for nye familier

Målkriterier:

- Barnet er fornøyd og vil være i barnehagen
- Barnet tar kontakt med andre barn og ansatte
- Barnet utforsker omgivelsene sine

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Barna har primærkontakter
- Bildetavle av ansatte som henger synlig for foresatte
- Vi begynner henger opp bilder av barna på: garderobeplass, appen , gruppebilde og bursdagskalender.
- Avdelingen deles inn i små lekegruppe gjennom dagen både inne og ute

Målkriterier:

- Barna hjelper hverandre og de nye med å finne seg til rette og deler på leker
- Barnet kan navnet på de ansatte og barn på lekegruppa si

August Vi har fokus på å ta godt alle barn og foresatte og å legge til rette for gode relasjoner, gode opplevelser og god lek.

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	Feriestengt	Feriestengt	Feriestengt	Feriestengt	Feriestengt	1	2
32	3	4 Nye barn starter	5	6	7	8	9
33	10	11	12	13 Stengt Plandag	14 Stengt Plandag	15	16
34	17 Nye barn starter	18 Foreldremøte for Filurgruppen	19	20	21	22	23
35	24	25	26	27	28	29	30
36	31						

Nytt barnehageår starter 1.august. 18. 1730-1830: Foreldremøte for neste års skolestartere foreldre der det informeres om rutiner, årshjul og aktiviteter for Filurene. Åvangen skole inviteres .

Delmål: Hvert enkelt barn skal være trygg og trives i barnehagen

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Tilstedeværende ansatte
- Vi henger opp bilder av barna på: garderobeplass, appen , gruppebilde og bursdagskalender
- Mindre grupper med primærkontakter
- Vi innarbeider gode rutiner, og bruker dagtavle. Som sang før lunsj, vaske hender
- Foreldremøte

Målkriterier:

- Barnet oppsøker og lar seg trøste av de ansatte
- Barnet utforsker det fysiske lekemiljøet
- Barna viser at de vet hva som skal skje, og er trygge i overgangssituasjoner
- Ansatte er der barna er og blir kjent

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Tema arbeid for felles opplevelser
- Vi har lekegrupper og samlinger
- Ansatte tar kontakt med foresatte morgen og ettermiddag ved levering og henting
- Foreldremøte

Målkriterier:

- Barna kan navn på barn og ansatte på avdelingen og navnet på avdelingen sin
- foresatte og ansatte snakker sammen og har kontakt daglig
- Barnet er kjent med barnehagens fysiske miljø ute og inne

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Tema arbeid for felles opplevelser
- Sang og regelleker
- Vi sier hyggelige ting til hverandre, hva man er god til
- Fremheve og lære av det positive ved mangfoldet i barnegruppa: forskjellig språk, land og kulturer
- Foreldremøte

Målkriterier:

- Barnet etterspør venner
- Barna hjelper yngre barn
- Barnet tør å fortelle i gruppesamling
- Barna kan sanger, rim og regler

September

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
36		1 Nye barn starter	2	3	4	5	6
37	7	8	9	10	11	12	13
38	14	15 Foreldremøte	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

Vi gjennomfører foreldremøte for alle avdelinger 15. september
Utviklingssamtale for barn 2023

Delmål: Hvert enkelt barn skal være trygg og trives i barnehagen

Barn 1-3år

Tiltak:

- Tilstedeværende ansatte
- Mindre lekegrupper
- Vi innarbeider gode rutiner og bruker dag-tavle, sang før lunsj og vaske hender

Målkriterier:

- Barnet oppsøker og lar seg trøste av de ansatte
- Barnet utforsker det fysiske lekemiljøet
- Barna viser at de vet hva som skal skje, og er trygge i overgangssituasjoner
- Barnet oppsøker andre barn

Barn 3-4 år

Tiltak:

Tema arbeid: Barns rettigheter

- Lekegrupper
- Felles opplevelser

Målkriterier:

- Barnet oppsøker og lar seg trøste av de ansatte
- Barnet deltar i samling
- Alle barn er i lek og samspill med andre inne og ute
- Barna har kjennskap til rettigheter som omsorg, og lek

Barn 5-6 år

Tiltak:

Tema arbeid Barns rettigheter

- Finne felles regler for hvordan vi skal ha det (lytte, vente, hjelpe og dele)
- Felles opplevelse sammen med skolebarn ute og låne gymsal

Målkriterier:

- Barn og ansatte snakker sammen om hvordan vi skal være mot hverandre
- Barna har kjennskap til rettigheter som omsorg, lek, skole

Oktober

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40				1 Nye barn starter	2	3	4
41	5 Barnesamtaler	6 Barnesamtaler	7 Barnesamtaler	8 Barnesamtaler	9 Barnesamtaler	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22 Familiearrangement på ettermiddagen	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

Utviklingssamtaler for barn født 2022

Delmål: Hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Dele barna i små grupper
- Lage et inspirerende lekemiljø
- Ha lekekasser med forskjellige leker temaer/ stasjoner. Ikke ha alle leker fremme hele tiden.
- Tilstedeværende og anerkjennende ansatte
- Engasjerte ansatte som deltar i barns lek

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er i lek
- Barnet har en god relasjon til andre barn og ansatte
- Vi ser at barna har felles lekereferanser
- Vi kan se at barna viser med blick og kropp at de trives

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Felles tema som utgangspunkt for lek
- Felles opplevelser og turer
- Barnesamtaler

Målkriterier:

- Barna leker på tvers av grupper og finner nye venner
- Barna deler og inkluderer andre i lek
- Barna får muligheter til å uttrykke seg og si noe om hvordan de har det i barnehagen

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Felles tema som utgangspunkt for lek
- Samtale ved måltid: gjort , lekt med, hyggelige ting
- Rollespill/samtalebilder: vennskap, lytte, inkludere og dele
- Barnesamtaler

Målkriterier:

- Barna har kjennskap til strategier for konfliktløsning, reflekterer og øver på å komme med løsninger selv
- Barna tar initiativ til lek og inkluderer andre
- Barna får muligheter til å uttrykke seg og si noe om hvordan de har det i barnehagen

November

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44							1
45	2 Nye barn starter	3	4	5	6	7	8
46	9	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18 Foreldremøte	19 Stengt plandag	20	21	22
48	23	24	25	26	27	28	29 1.advent
49	30						

Utviklingssamtale for barn født 2024-2025. Foreldremøte 18. november: tema

Delmål: Hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Vi deler barna inn i små grupper
- Vi lager et inspirerende lekemiljø med lekekasser med forskjellige leketema/ stasjoner Ikke ha alt leke-materiale tilgjengelig hele tiden
- Tilstedeværende og anerkjennende ansatte
- Engasjerte ansatte som deltar i barns lek
- * Ansatte planlegger for at barna erfarer en rolig og stemningsfull adventstid

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er i lek
- Barnet har en god relasjon til andre barn og ansatte
- Vi ser at barna har felles lekereferanser
- Vi kan se at barna viser med blikk og kropp at de trives

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Vi har felles tema og opplevelser som utgangspunkt for lek
- Vi tilbyr formingsaktiviteter
- Samlinger m/sang og felles opplevelser
- Ansatte planlegger for at barna erfarer en rolig og stemningsfull adventstid

Målkriterier:

- Barna viser glede og stolthet ved å gi, og deler med andre
- Barna viser glede ved å være sammen
- Barna erfarer og får kunnskap om solidaritet og nestekjærlighet

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Felles tema som utgangspunkt for lek
- Formidling av julebudskapet
- Vi tilbyr formingsaktiviteter
- Ansatte planlegger for at barna erfarer en rolig og stemningsfull adventstid uten stress for å produsere ting
- Samlinger m/sang og felles opplevelser

Målkriterier:

- Barna vet noe om hvorfor vi feirer jul
- Barna viser glede og stolthet ved å gi, og deler med andre
- Barna viser glede ved å være sammen
- Barna erfarer og får kunnskap om solidaritet og nestekjærlighet

Desember

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
49		1	2	3	4	5	6 2.advent
50	7	8	9	10	11 Lucia	12	13 3. advent
51	14	15	16	17	18	19	20 4. advent
52	21 *	22 *	23 *	24 Stengt	25 Stengt	26	27
53	28+29+30+31 Stengt						

Fredag 11.desember: Luciadagen. Filurene går i Lucia- tog i barnehagen. Mer info blir sendt ut nærmere datoen.

*21, 22 og 23 er en inneklemte dager og mange har fri. Husk å markere i app om barnet har fri/ferie

Delmål: Hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Vi deler barna inn i små grupper
- Lage et inspirerende lekemiljø
- Ha lekekasser med forskjellige leker temaer./ stasjoner. Ikke ha alt lekematerialet fremme hele tiden.
- Tilstedeværende og anerkjennende ansatte
- Engasjerte ansatte som deltar i barns lek

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er i lek
- Barnet har en god relasjon til andre barn og ansatte
- Vi ser at barna har felles lekereferanser
- Vi kan se at barna viser med blick og kropp at de trives
- Barna viser glede av å gi og få av hverandre

Barn 3-4 år

Tiltak:

- De ansatte inspirerer til varierte leke- og læringsmiljøer ut fra barnas interesser
- De ansatte deltar i lek og utforskning sammen med barna

Målkriterier:

- Det oppstår ny lek, og vennskap utvikler seg
- Barna erfarer et variert lekemiljø der alle er inkludert i lek

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Barna er aktivt involvert i planlegging og vurdering av leke- og læringsmiljøer på avdelingen.
- De ansatte inspirerer til lek, gjennom varierte lekemiljøer.
- De ansatte deltar i lek og utforskning sammen med barna

Målkriterier:

- Det oppstår ny lek og vennskap utvikler seg
- Barna erfarer et variert lekemiljø der alle er inkludert i lek

Januar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
53					1 Stengt	2	3
1	4	5	6	7	8	9	10
2	11 Barnesamtaler	12 Barnesamtaler	13 Barnesamtaler	14 Barnesamtaler	15 Barnesamtaler	16	17
3	18	19	20	21	22	23	24
4	25	26	27	28	29	30	31

Utviklingssamtaler for barn født 2021 Tema i samtaler for barna er *Hei, dette er meg* skjema og forberede overgang til skolen

Delmål: Hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Vi deler barna inn i små grupper
- Vi lager et inspirerende lekemiljø
- Ha lekekasser med forskjellige leker temaer/ stasjoner. Ikke ha alt lekemateriell fremme hele tiden.
- Tilstedeværende og anerkjennende ansatte
- Engasjerte ansatte som deltar i barns lek

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er i lek
- Barnet har en god relasjon til andre barn og ansatte
- Vi ser at barna har felles lekereferanser
- Vi kan se at barna viser med blick og kropp at de trives

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Turer i smågrupper, hvor barna får felles opplevelser med aking, uteliv og matlaging ute i naturen/ på barnehagens grillplass
- De ansatte inspirerer til varierte leke- og læringsmiljøer ut fra barnas interesser
- De ansatte deltar i lek og utforskning sammen med barna
- Ansatte formidler om samefolkets kultur

Målkriterier:

- Barna kan fortelle noe om samefolkets kultur til hverandre
- Barna er inkludert og viser tydelig at de har en plass og trives i felleskapet på avdelingen
- Det oppstår ny lek og vennskap utvikler seg
- Barna erfarer et variert lekemiljø der alle er inkludert i lek

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Temaarbeid som metode, hvor barna er aktivt involvert i planlegging, og vurdering av prosessen underveis
- De ansatte formidler om samefolkets kultur
- Barna er aktivt involvert i planlegging og vurdering av leke- og læringsmiljøer på avdelingen.
- De ansatte inspirerer til lek, gjennom varierte lekemiljøer.
- De ansatte deltar i lek og utforskning sammen med barna
- Målkriterier:**
- Barna kan fortelle noe om samefolkets kultur til hverandre
- Barna opplever at de medvirker og påvirker prosessen i temaarbeidet
- Det oppstår ny lek og vennskap utvikler seg
- Barna erfarer et variert lekemiljø der alle er inkludert i lek

Februar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5	1	2	3	4	5	6	7
6	8	9	10	11	12	13	14
7	15	16	17	18	19	20	21
8	22	23	24	25 Foreldremøte	26	27	28

Utviklingssamtale for barn født 2022 . Foreldremøte 25, Tema kommer

Delmål: Hvert enkelt barn skal være inkludert i barnehagens fellesskap

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Vi deler barna inn i små grupper
- Vi lager et inspirerende lekemiljø
- Ha lekekasser med forskjellige leker temaer./ stasjoner. Ikke ha alt lekemateriell fremme hele tiden.
- Barna skal ha felles referanser, et eventyr/temaarbeid
- Tilstedeværende og anerkjennende ansatte
- Engasjerte ansatte som deltar i barns lek

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er i lek
- Barnet har en god relasjon til andre barn og ansatte
- Vi ser at barna har felles lekereferanser
- Vi kan se at barna viser med blick og kropp at de trives

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Tema: Påske og våren
- Ansatte tilrettelegger for påskeaktiviteter
- Turer i smågrupper, hvor barna får felles opplevelser med aking, uteliv og matlaging ute i naturen/ på barnehagens grillplass

Målkriterier:

- Barna er inkludert, og viser tydelig at de har en plass og trives i fellesskapet på avdelingen
- Barna viser glede samarbeider, og er kreative igjennom formingsaktiviteter

Barn 5-6 år

Tiltak:

Tema: Påske og våren

- Ansatte tilrettelegger for påskeaktiviteter
- Ansatte formidler påskebudskapet
- Vi tar med forstørrelsesglass på tur, og leter etter vårtegn

Målkriterier:

- Barna er inkludert, og viser tydelig at de har en plass og trives i fellesskapet på avdelingen
- Barna vet noe om hvorfor vi feirer påske
- Barna viser glede samarbeider, og er kreative igjennom formingsaktiviteter
- Barna viser glede og nysgjerrighet på tur, leker sammen og tar vare på naturen

Mars

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9	1	2	3	4	5	6	7
10	8	9	10	11	12	13	14
11	15	16	17 Gul lunsj	18	19	20	21
12	22 Påkestengt	23 Påkestengt	24 Påkestengt	25 Påkestengt	26 Påkestengt	27	28
13	29 Påkestengt	30	31			28	29

Utviklingssamtale for barn født 2023

Delmål: Hvert enkelt barn opplever trygge og gode overganger

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Tilstedeværende ansatte

Etter påske:

- Vi forteller om at de store skal begynne på stor avdeling
- Barn fra småbarnsavdelingene er på besøk på storbarnsavdelingene i sammen med ansatte fra småbarnsavdelingene

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er trygge og viser at de vet hva som skal skje
- vi har en plan for felles turer og besøksdager på stor avdeling

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Barna våre viser/ deler leker med de yngste
- Ansatte tar kontakt med de som skal over (barn+foresatte)
- Barn fra småbarnsavdelingene er på besøk på storbarnsavdelingene i sammen med ansatte fra småbarnsavdelingene

Målkriterier:

- Barna våre og ansatte vet navnene /har hilst på de som skal over på stor base
- Barn fra småbarn og storebarn oppsøker hverandre gjennom lek og samspill
- Felles turer med 3 åringene

Barn 5-6 år

Tiltak:

- De ansatte motiverer til lek mellom de som skal på samme skole på tvers av Filurgruppene
- Vi samtaler om skolen: „Hei, dette er meg-skjema,,
- Turer til skoler i nærmiljøet
- Rusken og dugnad ute

Målkriterier:

- Barna vet hvilken skole de skal gå på og hvem som skal gå på samme skole.
- Barna har besøkt /sett en skole
- Barna kjenner til boka fra Anna Fiske: hvordan begynner man på skolen

April

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
13				1	2	3	4
14	5	6	7	8	9	10	11
15	12 Stengt Plandag	13 Stengt Plandag	14	15	16	17	18
16	19	20	21	22	23	24	25
17	26	27	28 Foreldremøte nye foreldre	29	30		

Utviklingssamtaler for barn født 2024 og 2025

Foreldremøter nye barn og overførte barn avdelingsvis 28. april

Delmål: Hvert enkelt barn opplever trygge og gode overganger

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Tilstedeværende ansatte

Etter påske:

- Vi forteller om at de store skal begynne på stor avdeling
- Vi går på besøk til storbarnsavdelingen
- Barna er med på tur med de store
- Vi inviterer neste års barn og foresatte på besøk en time hver uke fra mai

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn er trygge og viser de vet hva som skal skje
- Vi kan se at barna viser med blikk og kropp at de trives

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Tema, Norges nasjonaldag
- Samlinger/turer på tvers av småbarn og storebarnsavdelingene
- Barnegruppa fra småbarnsavdelingen får leke på stor avdeling, sammen med kjente ansatte
- Vi organiserer små lekegrupper med barna som skal starte på storbarn, og 3-4 åringene

Målkriterier:

- * Barna vet noe om hvorfor vi feirer 17. mai
- Barna og personalet på storbarnsavdelingene tar kontakt med barn som skal over på stor avdeling
- Barn som skal starte på storbarnsavdelingene, har lekt på stor avdeling og tilhørende uteområde
- 3 og 4 åringene og barna fra småbarn som skal starte på storbarn, etablerer lek og samspill

Barn 5-6 år

Tiltak:

Tema, Norges nasjonaldag

- Bli kjent-dag på skolen
- Turer til skoler i nærmiljøet
- Skolens ansatte besøker skolestarterne i barnehagen
- Organiserte lekegrupper for 5 åringene, hvor leken tilrettelegges med utgangspunkt i barnas interesser
- Vi snakker om nasjonaldagen til Norge

Målkriterier:

- Barna vet noe om hvorfor vi feirer 17. mai
- Barna viser at de har forventninger til det å begynne på skolen
- Barna er i lek og samspill med andre skolestartere

Mai

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
17	Husk frist for å levere ferieskjema!					1	2
18	3	4	5	6 Kr. Himmelfart	7	8	9
19	10	11	12	13 Mai-fest i bhg	14	15	16
20	17 Stengt 17.mai	18	19	20	21	22	23
21	24	25	26	27	28	29	30
22	31						

13. mai : Markering av norsk nasjonaldag. Barna går i tog. FAU har arrangement i barnehagen etter toget. Besøksdager for nye familier starter uke 22. Utviklingssamtaler for barn født i 2021.

Delmål: Hvert enkelt barn opplever trygge og gode overganger

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Faste rutiner
- Tilstedeværende ansatte
- Samlinger/turer på tvers av småbarn og storebarns -avdelingene
- Barnegruppa fra småbarnsavdelingen får leke på stor avdeling, i sammen med kjente ansatte

Målkriterier:

- Hvert enkelt barn (2/3 åringer) tar kontakt med en ansatt fra stor avdeling
- Overgangssamtale med ansatte på stor avdeling

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Samlinger/turer på tvers av småbarn og storebarns -avdelingene
- Barnegruppa fra småbarnsavdelingen får leke på stor avdeling, i sammen med kjente ansatte
- Vi organiserer små lekegrupper med barna som skal starte på stor avdeling og 3 åringer
- 4 åringer er med Filurgruppa på en samling, og får erfaringer med hva det vil si å være Filur

Målkriterier:

- Barna og ansatte tar kontakt med barn som skal over på stor avdeling
- Barn som skal starte på storebarnsavdelingene, har lekt på stor avdeling og tilhørende uteområde
- 3 åringer og barna fra småbarn som skal starte på storebarn, etablerer lek og samspill
- Kommende filurer har forventninger til det å være en del av felleskapet i Filurgruppa

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Skolestarterne inviterer kommende Filurer med på tur/samling
- Organiserte lekegrupper for 5 åringer, hvor leken tilrettelegges med utgangspunkt i barnas interesser
- Filuravslutning
- Avslutningstur

Målkriterier:

- Barna er i lek og samspill med andre skolestartere
- Barna erfarer at barnehagelivet blir markert med Filuravslutning

Juni

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22		1	2	3	4	5	6
23	7	8	9	10	11	12	13
24	14	15	16	17	18	19	20
25	21	22	23 St.hans aften	24	25	26	27
26	28	29	30				

Besøksdager for nye familier. Oppstartssamtale for nye familier i uke 24, 25 og 26.

Delmål: Hvert enkelt barn opplever trygge og gode overganger

Barn 1-3 år

Tiltak:

- Vi lage gode sommeraktiviteter som vannlek, gå på tur, lese en bok ute på et pledd

Målkriterier:

- Barna viser smil og vi hører glad latter
- Barna viser glede og gleder seg til tur og etterspør tur

Barn 3-4 år

Tiltak:

- Barna deles inn i mindre grupper på tvers av avdelingene i etasjen
- Barna blir tilbudt gode sommeraktiviteter sammen i barnehage, ved at vi går på turer, har vannlek, utforsker insekter og har lekegrupper på tvers av alder

Målkriterier:

- Barna er inkludert i lek og samspill med andre barn på andre avdelinger
- Barna viser glede ved å være sammen med andre barn og ansatte i barnehagen

Barn 5-6 år

Tiltak:

- Barna deles inn i mindre grupper på tvers av avdelingene i etasjen
- Barna blir tilbudt gode sommeraktiviteter sammen i barnehage, ved at vi går på turer, har vannlek, utforsker insekter og har lekegrupper på tvers av alder

Målkriterier:

- Barna viser glede ved å være sammen med andre barn og ansatte i barnehagen

Juli

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
26				1	2	3	4
27	5	6	7	8	9 Siste dag Filurer SFO 1 august	10	11
28	12 Ferie	13 Ferie	14 Ferie	15 Ferie	16 Ferie	17	18
29	19 Ferie	20 Ferie	21 Ferie	22 Ferie	23 Ferie	24	25
30	26 Ferie	27 Ferie	28 Ferie	29 Ferie	30 Ferie	31	

Uke 28,29 og 30 er barnehagen stengt. Fint om foreldre registrerer barnets sommerferie i appen. Siste dag for filurer er 9. juli

Bildet hentet fra: [Grindvold barnehage - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](https://moss.kommune.no/hovedportal/grindvold-barnehage)